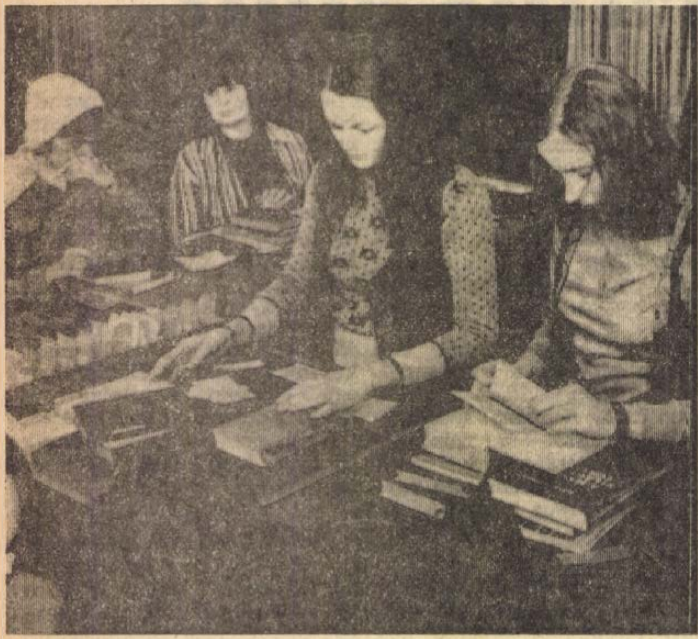
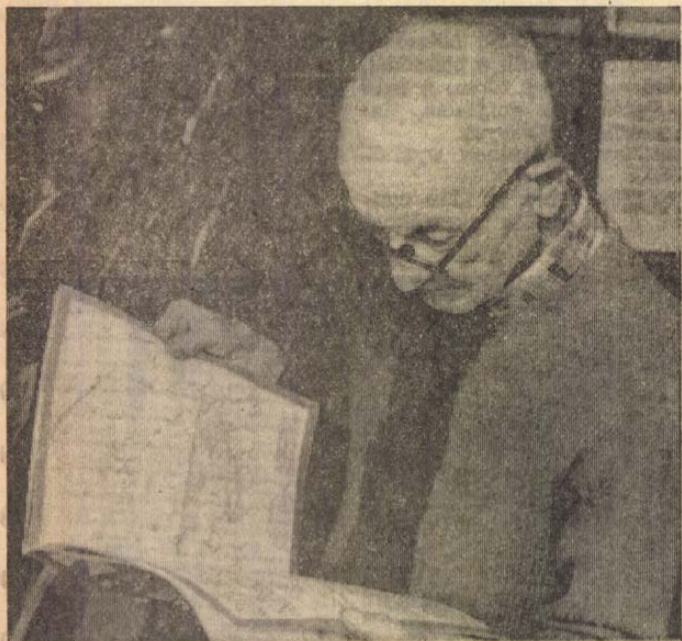

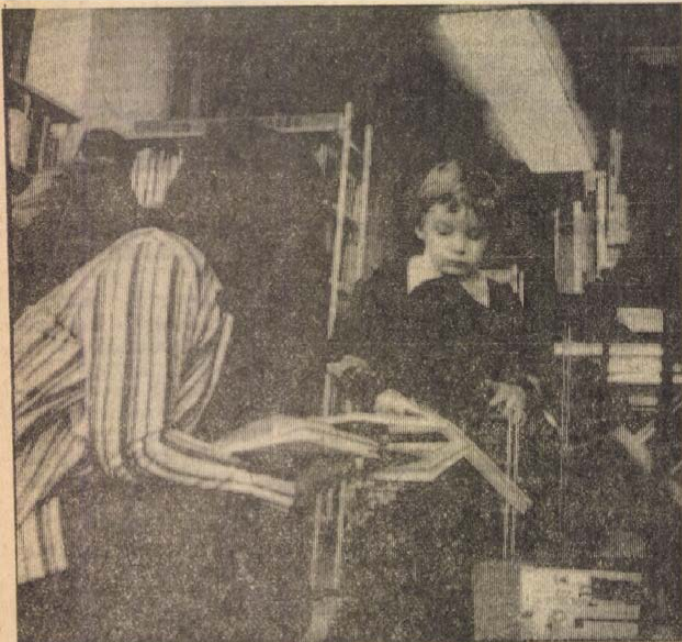
A megyei könyvtárban

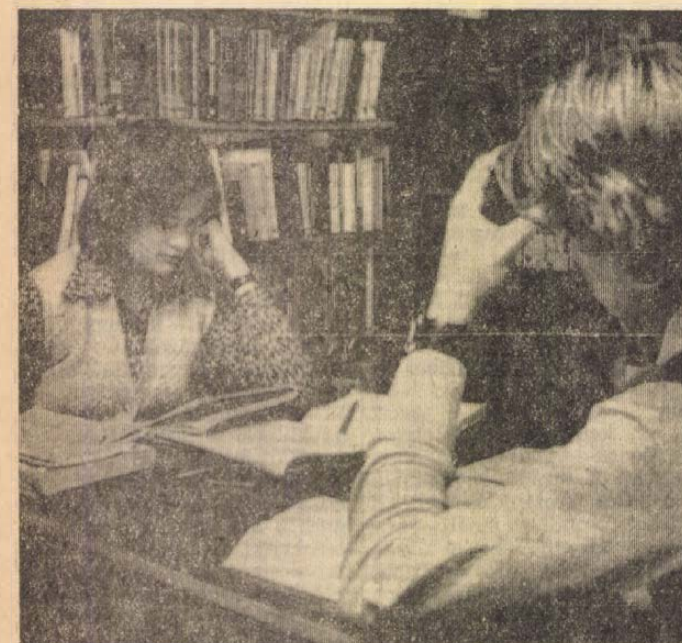
Mit hoznak? Mit visznek?

Böngészés közben.

Anyuka segít válogatni.

Vizsgák előtt az olvasóteremben.

Kiaknázni a művelődés tartalmait

Látogatás a szécsényi ELZETT gyáregységben

Serény munkában találjuk az ELZETT szécsényi gyáregysége személyzeti csoportjának dolgozóit. A napokban kapták kézhez a budapesti központ művelődési bizottságának éves munkatervét, s Nagy Ferencné, a szécsényi művelődési bizottság titkára most éppen az adaptálás tartalmi és formai lehetőségeivel foglalkozik.

— Attanulmányozva az anyagot, úgy látom, hogy a központi programból sok mindent át tudunk venni — mondja Nagy Ferencné, aki egyben oktatási előadó is. — De természetesen megtartjuk régi tervünk bevált formáit is, amelyek egyértelműen a helyi, speciális igények alapján kristályosodtak ki.

— Mi egy kicsit megelőztük a központot — veszi át a szót Véghe Ferenc személyzeti vezető, a művelődési bizottság elnöke. — Nálunk ugyanis a múlt év végén megalakult a bizottság, és már az ideai oktatási terv kidolgozásában nagyon aktív szerepet vállalt. Ezzel a lépéssel egy kicsit ellentmondásos helyzetbe kerültünk, de különösebb problémát nem jelent, mert tulajdonképpen mi is ugyanazok szerint a SZOT-elnökségi és országos közművelődési tanácsai irányelvek alapján alakultunk meg és kezdünk el a munkát, mint a központban. Csupán a két tervet kell összehangba hoznunk.

— A koordináció elején tartanak, de néhány vonatkozás-

ban már bizonyára láthatók a kapcsolódás lehetőségei. Emeljenek ilyen?

— Az Ady-centenárium szavalóversenyhez például feltétlen kapcsolódunk — feleli Nagy Ferencné. — Irodalmi színpadosaink, a fiatal szocialista brigádtagok részéről már most élénk iránta az érdeklődés. Nem maradunk ki a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára hirdetett Küzdelmes évszázad című szellemi vetélkedőből sem. 27 szocialista brigád jelezte részvételét, úgy hogy nekünk helyi elővetelkedőt kell rendeznünk, hogy eldönthessük, melyik legyen az az egy brigád, amelyik gyáregységünket képviseli a központi döntésben.

— Sok ügyes dolog található a programban — vélekedik Véghe Ferenc —, de az adott pillanatban a legfontosabb még nem tudjuk átvenni.

— Miért?

— Túlságosan helyiségigényesek. Nekünk pedig csak egyetlen kis helyiség áll rendelkezésünkre. Előfordul, hogy három rendezvény is adódik egyszerre, s hogy az ütközést elkerüljük, megfontoltan kell rangsorolnunk közöttük. Persze a nagyközönségifjúsági házzal való együttműködésünk valamelyest enyhíti a gondunkon, de ez egyelőre csak az irodalmi színpad számára jelent megoldást. A tapasztalat szerint sokkal jobban jönnek az emberek a helyben megtartott rendezvényekre.

— A Berkesivel rendezett író-olvasó találkozót hozhatnánk példaként erre — mondja Nagy Ferencné. — Vagy százhuszan vettek részt rajta. Olyan aktivitással, hogy az író rendkívül elégedetten távozott.

— Az első időkben, amikor a gépállomásból ELZETT lett, a KISZ-programokkal kimerült a kulturális munka. A gyáregység azonban ma már számos más lehetőséget kínál dolgozó művelődésére, szórakozására. Színházberleteket vásárol, mozilátogatásokat szervez, a helyi múzeummal kötött szerződés értelmében a változatos múzeumi rendezvények látogatására ösztönöz. A különböző vezető szervek szellemi vetélkedőre buzdítanak, mind több sikerrel. Megszervezték a fotószakkört, az irodalmi színpadot, rendezték a könyvtár „ügyét”.

A kulturális élet fejlődése számottevő, s nemcsak a rendezvények sokasodásával, hanem a résztvevők folyamatosan emelkedő számával is mérhető. A közművelődési politikai határozat megvalósítása jó úton halad. Persze minden lényeges változás, fejlődés ellenére, hiba lenne azt gondolni, hogy a közművelődés területén minden elvégzett, a csúcsra érték, itt az ideje megpihenni. Nem, erről szó sincs. Szervezettebb együttműködéssel, szélesebb körű, összehangoltabb műve-

lédségi propagandával további kulturális lehetőségek, tartalmak várnak kiaknázásra. A művelődési bizottság vezetői mellett ezekről a feladatokról szóltak mások is.

— Irodalmi színpadunk — mondja Kispál Zoltánné színpadvezető — politikai, társadalmi, rendezvényeken szerepel, de a jövőben nagyobb feladatokat is szeretnénk megoldani. Bővíteni akarjuk a létszámot, elsősorban fizikai dolgozókkal, hogy a foglalkozási egyensúly ne billenjen fel. Ha sikerül megerősödnünk, akkor még ebben az évben minősítő bizottság elé lépünk.

Benedek Sándorné szakosztályi titkár a könyvtárról beszélt: — Háromszorosára növeltük a könyvek számát, az étkezdében helyeztük el. Új könyvtárost bízunk meg, rendszeresítettük a riyitvatartást. A brigádok a könyvolvasást vállalalásaik közé vették. Egyelőre azonban jelentősebb eredményről nem szólhatunk. Kevés az érdeklődő. Hogy ez megváltozzék, még nagyon sokat kell tennünk: a különböző szerveknek, a művelődési bizottságnak.

Összente, a gondokat is nyíltan feltáró beszélgetést folytattunk a szécsényi ELZETT-gyáregység művelődési munkáját irányítókkal. Úgy tapasztaltuk, jól ismerik a nehézségeket, a tennivalókat, s igyekeznek jól is elvégezni azokat.

Sulyok László

Legrégibb népdalkörünk

Méltán lehetnek büszké a dalosaikra a nézsaiak: szinte „letarolták” a mezőnyt a magyaránndori minősítő versenyen. Mindkét megszerezhető minősítésből a legjobbat hozták el: aranykoszorús parasztkórus és dicsérettel kiváló népdalkórus lett a rétsági AFESZ fenntartásában működő nézsai pávakör. Van még egy, nem hivatalos minősítésük is: ők a legrégebben együtt éneklők. Megalakulásuktól, 1969-től folyamatosan próbálnak, szerepelnek, dalolnak.

— A nógrádi kórus régebbi volt nálunk, de az megszűnt. Mi — úgy néz ki — széjjel sem tudnánk már válni, úgy megszoktuk egymást, a közös éneklést. Az alapító tagok közül 15-en ma is velünk vannak. Veszekedések nincsenek, jól összerázódtunk.

Szarka Lajosné tanítónő érezhető örömmel a hangjában beszél közösségükről. A mostoha körülmények között — Nézsán, a körzeti központban nincs a kultúrának háza, ők is az iskolában próbálnak — ez a kórus sokat jelent a falunak. Meséli, hogy múltkoriban kissé megorroltak rájuk: nem vettek részt a május 1-i műsorban. De éppen akkor volt a minősítés — ez pedig a tapasztalatok gyűjtése, a többiek meghallgatása, saját tudásuk felmérése szempontjából jelentős alkalom.

— Kik járnak el énekelni? — Értelmiséggel is bővült a kórus. Jelenleg 24-en vagyunk, köztünk három pedagógus, a körzeti orvos felesége. A népviseleti darabokat ők is beszerezték. Cipőt vásároltak nekünk, ruhát mindenki maga biztosított. Előkerültek a régi darabok, azok minijára készültek újak is. Egy idő óta magam is népviseletben vezényelek — praktikusabb és szebb is, mint valamilyen sötét ruha vagy kosztüm.

— Sokfelé jártak már. Hogyan oldhatók meg a fellépések?

— A fenntartóink előtt le a kalappal: minden tőlük telhető megtesznek értünk. Napidíj, utazási költség, szállás biztosítva van. Május 7–8-ra Püspökladányba kaptunk meghívást, hogy a karancseszi és a szécsényi kórusal együtt képviseljük a megyét a szövetségi kórusok országos dalostalálkozóján. Május 22-én pedig Szerencsre megyünk, az észak-magyarországi kalárison veszünk részt. A megyéből ide a ber-

celiek, rimóciak, legéndiek jönnek még tudomásunk szerint.

— Milyen műsort visznek? — A minősítőre egy tematikus összeállítást készítettünk. A címe: „Elvitték a szeretőmet katonának...” Emódi Györgyi, a zsűrielnök is jónak tartotta, hogy ezt vigyük. Valószínűleg rövidítünk rajta.

— Saját gyűjtésű dalokat nem énekelnek? — Volt ilyen műsorunk is régebben. Magnóra vettünk fel sok szép, régi szlovák és magyar népdalt. De úgy látjuk, az ilyen fellépéseknél szerencsésebb tematikus összeállítással menni, amelynek határozott szerkezete van.

— Ön nem ének szakos. Hogyan tanulják be a műsorokat, milyen segítséget kapnak a zenei fejlődésükhöz? — A parasztkórus többszámúsgát feltételez, és önk aranykoszorús minősítést szereztek. Mi a titka ennek?

— Örülök ennek a kérdésnek, mert így elmondhatom, milyen hűséges segítők voltak. Megalakulásunktól két hónap alig telt el, már eljött Balassagyarmatról Reji Zoltán meghallgatni minket. Azóta is „rajtuk tartja a kezét”. Sokat segített szakmailag Guthy Eva is. Mindig őszintén megmondja, ami nem tetszik neki, ha valamit nem tart eredetinek. Mostanában lesz egy éve, hogy egy igen emlékezetes, szép estét töltöttünk együtt: a megyei művelődési ház kamarakórusával jött el, főleg klasszikusokat énekeltek. Tartottunk tőle, hogy túl komolynak, unalmasnak tartják az ilyen jellegű műsort, de nagyon lekötötte a közönséget. A többszámúsgával kapcsolatban: rengeteg olyan népdalunk van, amelyikből szinte spontán módon fakad a két szólam. Ahogy hallgattuk a többiek műsorát Magyaránndorban, sokszor éreztük: de szép lenne ez két szólamban!

— Milyen terveik vannak a jövőre?

— Régi vágyunk, hogy partnert keressünk, egy hasonló szlovákiai kórust. Műsoraink egyharmada szlovák jök lennének a cserélatogatók. Igaz, nekünk nincs művelődési házuk, de fogadni tudnánk őket Keszegen vagy Legénden. Még sokáig szeretnénk együtt énekelni, mindig készülni valamire, minél jobb színvonalat elérni. Amit eddig elértünk és az a támogatás, amit kapunk erre kötelez is minket.

G. Kiss Magdolna

Hűséges torzképek

A karikatúra szót talán torzképként lehetne magyaráz fordítani. Sokszor azonban a torzképek hűségesebben fejezik ki a közfelfogást és közvéleményt, mint a „hivatalos” kordokumentumok.

A történelmi karikatúra több száz évre tekint vissza, szinte egydős a könyvnyomtatással. A magyar történelem csak mintegy százéves késéssel jelenik meg az akkor még leggyakrabban fametszettel készült lapokon. Németalföldi származású, három karikatúrával kezdődik az a kiállítás, melyet Szécsényben, a helytörténi múzeumban mutat be a Magyar Nemzeti Múzeum történelmi képcsarnoka. Ezek a művek a török végleges kiűzését és az utána következő időszakot illusztrálják. Feltűnik a szalakat fonogató Thököly, aki később Sobieskinél könyörög kegyelemért patrónusának, a szultánnak, akinek hátsóját a lengyel király virgáccsal veri. Az örökösödési háborút úgy ábrázolták, hogy Mária Teréziát, a királynőt az ellenfelek — minden nemzetet férfi képvisel — megfosztják ékességeitől, ruháitól.

A tárlat következő lapja már az 1800-as évek közepére utal, herceg Windischgrätzet ábrázolja, amint két marokkal tömi a szájába a forradalmárokat. A magyar szabadságharc rokonszenvező karikatúrista Kossuthot zsinóros nadrágban, huszárdolmányban ábrázolja az európai forradalmak zászlóvivőjeként, amint szécsap a koronás kutyák és patkányok között.

A szabadságharc elfolytása elleni tiltakozás a Metternich bukására és Haynau londoni megverésére utaló két rajz, melyet a békeliga „hiteles” ábrázolása követ. Három Európába döfött szuronyos puska tusukon, Bismarck porosz kancellár Goresakov cári külügyminiszter és id. Andrássy Gyula feje.

Vélhetően a kiegyezéskor keletkezett az a képsor, amely egy magyar középneves öltözék-változásait mutatja a cilinderek-kamaszilól a rámacsizmá-dizsmagyarig és vissza a politikai szeljárásnak megfelelően.

Az 1860-as években új időszak kezdődik a magyar politikai karikatúra történetében, mikor megjelennek Jankó Jánosnak és a Borszem Jankó prágai származású karikatúristájának, Klic Károlynak, a kortárs közéleti nagyságokat ábrázoló művei. Ezekből ismerősként köszönt ránk a megye egykori képviselője, Madách jó barátja, Szontagh Pál, és olyan hírhedt politikusok is, mint Tisza, Wekerle, Wlassics.

Az erőteljes kapitalista fejlődés kedvez a karikatúra műfajának, a politikai cselekmények mellett a hazai társadalom osztályellentéteire is rámutat. Emlékeztet az 1904-es vasutasstrájkra, s bemutatja, hogy falta fel az agrar-nagybirtok az ország kistermelőit, akiknek csak egy kiút maradt, a háttérben füstölő Carpathia gőzös, a kivándorlás Amerikába. Az 1905–1906-os darabontorkományt idomított állatseregletnek rajzolta a hegyestollú grafikus, melynek idomárja Fejérvári Géza.

A műfajt a két világháború között a fasizálódás éveiben sem lehetett elhallgattatni. Bátor karikatúristák készítettek gúnyrajzot Gömbösről, Darányiról és más híres és hírhedt személyekről. E karikatúristák között szerepel, Forrai Zoltán, aki a világháború alatt kénytelen volt emigrálni. Jelenleg Hollandiában él, a közelmúltban látogatott hazánkba, és ez alkalommal több alkotását a történelmi képcsarnoknak ajánlódokta. Ezek közül is látható őt a szécsényi kiállításon, első ízben hazánkban.

Mai tévéajánlatunk

21.33: Karmesterverseny. Díjkiosztó gálaest.

Egész héten figyelemmel kísérelhetek a nézők a Magyar Televízió második nemzetközi karmesterversenyének eseményeit, hel felvételről, hol egyes adásban. A szombat esti döntő a végső sorrend is kialakult, eldől, hogy a negyven-egynéhány résztvevőből kik nyerték el a jelentős összegű díjakat.

Ezen az estén a díjak ünnepélyes átadására kerül sor a zene-

művészeti főiskola nagytermében és a: első, a második és a harmadik helyezeti bemutatkozására, most már nem művek részleteivel, hanem teljes művekkel, koncertszerű előadásban. A három műsorvezető — Anfal Imre, Kudlik Júlia és Petrányi Judit — és a két riportert — Szegvári Katalin és Szilágyi János — segítségével közelebből is megismerhetük a díjnyerteseket.

A koncerten közreműködik a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara.